

Világosság

A ROMANIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948 október 3, vasárnap

V. ÉVFOLYAM 229. szam.

A tettek bizonyítanak

Az egyszerű emberek milliói nem engedhetik meg a háború megismétlődését a háborút, amely borzalmas szerencsétlenséget és szenvedéseket hozott az egész emberiségnek — mondotta Andrej Jankarevics Visinszkij, a Szovjetunió külügyminiszterhelyettese és a szovjet ENSZ-kül. díjtetés vezetője, az Egyesült Nemzetek közgyűlésének most folyó párisi ülésén.

Visinszkij az egyszerű emberek millióiról beszélt, akik nem akarnak pusztulást és halált akik csődbe, békében akarnak élni, folytatni akarják építő munkájukat. Beszélt ezeknek az embereknek a megzámolatlan millióknak törhetetlen békevágyáról és ennek nyomán megtette a Szovjetunió nevében nagy jelentőségű békejavaslatát, a nagyhatalmak fegyverkezésének egyhármadával való csökkentésére az atomfegyver betiltására és az atomenergia ellenőrzésére. Ezek a javaslatok világosak, gyakorlati jellegűek, mentesek mindenféle kényszerűtől. Ezek az igazságtól és emberségtől teljes jellemtől, örömmel és lelkesedéssel töltötték el a békevágyó egyszerű emberek millióit. A nyugati imperialista vezetők körök és a szolgálatukban álló sajtó rémületesen háborús esztergályok után nagy és megnyugtató reménységet jelentettek ezek a javaslatok. Bizonyították annak, hogy van, aki szemben áll a háborús tüzet okádó féktelen uszítókkal, van aki a hákoszerető embermilliók élére áll, erős, bonthatatlan arcvonalat alkotva minden háborús kibívással szemben.

A szovjet javaslat valóban leírhatatlannul mély hatást váltott ki világszerte mindenütt. Az imperialisták szolgálatában álló francia „Le Populaire” hétköznapi újság vezetője a javaslatot az amerikai sajtó is kénytelen volt beismerni: „a szovjet küldöttségei mély benyomást gyakoroltak sok külföldre”.

A Szovjetunió békepolitikájában minden alkalommal tisztán, világosan megmutatta, behívította a világtársaságok elé, ki akar békét és ki háborút. Mert ma már — mint azt Mennüké az utolsó szovjetküldöttség küldöttségének vezetője mondta — az egyszerű emberek milliói a kormányokat nem szavak, hanem tettek utóztatják meg. Mert a tettek bizonyítanak s az elmarasztalja a nyugati hatalmak jelenlegi vezetőit a fegyverkezési versenyt folytatnak. Háborús témáspontokat építenek ki, hadseregeket szerveznek, míg a Szovjetunió és a népi demokráciák államai békés építő munkába merülve dolgoznak országok felépítésén. Ezután aligha van még olyan vakon meggyert ember, aki ne látja, hogy a béke védelmezője a Szovjetunió, a béke ellensége pedig az angol-amerikai imperializmus.

Az angol-amerikai blokk vezetőit az a reménysége is kudarcba fulladt, hogy el lehet tölteni a világot az egyszerű, dolgozó embermilliók előtt. Mialatt a párisi ENSZ közgyűlésen az imperialisták szónokai menydörögnek, otthon, saját országukban az egyszerű emberek milliói felemelik szavukat bünsz háborús politikájuk ellen. Angliában és Amerikában sem akarnak háborút a dolgozó embermilliók. Tömeggyűlések, határozati javaslatok, kiáltványok tömege mutatja, hogy szí-

Vereséget szenvedtek az angol-amerikai imperialisták az atomenergia kérdésének vitájában

PÁRIS (Rador) — Szeptember 30-án választották meg, a gyámisági bizottság első ülésén a bizottság alelnökét és előadóját. Alelnökké Vasconcellos paraguayi kiküldöttet választották meg. E.ő. adóvá pedig Lannungot. Tarakin szovjet kiküldött felszólalt Lannung megválasztása ellen, ramutva arra hogy egy és ugyanaz a személy nem lehet két olyan bizottság előadója, amely közül az egyiknek ellenőriznie kell a másik tevékenységét. Tarakin hozzátette, hogy egy ilyen kinevezés ellentétben van az Egyesült Nem-

zetek munka-szervei megválasztásának demokratikus elveivel. Az angol-amerikai kiküldötték nyomására a bizottság többsége Lannung mellett szavazott. Kiderült, hogy az alelnök és az előadó megválasztását már egy nappal előre elhatározták külön tárgyalásokon, melyet főképpen a latin-amerikai országok kiküldöttei tartottak.

A társadalmi humanitárius és művelődési bizottság, a jogi bizottság, a közigazgatási és pénzügyi bizottságok is ülést tartottak szeptember 30-án.

Az atombizottság jelentése

Az ENSZ közgyűlésének politikai bizottsága szeptember 30-án megkezdte a napirend első pontjának vitáját: az atomenergia bizottságának jelentését. E bizottságnak az volt a feladata, hogy tényszerű javaslatokat dolgozzon ki az atomenergia ellenőrzésének megszervezésére és az atomfegyver betiltására. A bizottság azonban nem tudott meggyezésre jutni. A bizottság működésének kudarcáért az angol-amerikai többség a felelős, mivel ez kategorikusan szembe szegült azzal a szovjet javaslattal, hogy kössenek egyezményt az atomfegyver betiltására, a már elkészült atombombák megsemmisítésére és az atomenergia lényeges nemzetközi ellenőrzésének megteremtésére a Biztonsági Tanács keretében. Az angol-amerikai többség ezzel szemben az ugynevezett Baruch-tervet terjesztette elő, amely csak a nyersanyagok kibányászásának és előállításának ellenőrzését javasolja, nem pedig az atomtermelés ellenőrzését, ilyenformán igyekszik megőrizni az USA egyeduralmát ezen a téren.

Az Egyesült Államok küldöttségének nyomására az atomenergia-bizottság már régebben elhatározta a tevékenységének megszüntetését. A bizottság jelentését megvitatta annakidején a Biztonsági Tanács. E vita során a Szovjetunió és Ukrajna küldöttségei a bizottság munkájának megszüntetése ellen nyilatkoztak és kiartották amellett, hogy a munkát folytatni kell. Ellenérték az angol-amerikai bizottságnak azt a

javaslatát is, hogy ezt a kérdést terjesszék a Közgyűlés elé. Semmiféle ok sincs arra, hogy azt kelljen hinnit ha az atomenergia bizottságban lefolyt viták során nehézségek támadtak az atomenergia nemzetközi ellenőrzésének megteremtésével kapcsolatban, akkor ezek a nehézségek a Közgyűlésen el fognak tűnni. Mégis az angol-amerikai többség úgy határozott, hogy az atomenergia bizottság jelentését terjesszék a közgyűlés elé.

FERDIT A KANADAI KI. KÜLDÖTT

A bizottság tevékenységével kapcsolatos általános vitát a politikai bizottságban Naughton tábornok kanadai kiküldött kezdte meg. Megismételte a támadásokat a Szovjetunió és Ukrajna ellen, amelyek visszautasították azt, hogy alávevessék magukat az angol-amerikai többség — parancsának. Ez a többség igyekezett megfélemlíteni a kiküldötteket, kitarítva megmagyarázva az atombomba romboló hatását és kijelentve, hogy a jövőben „a robbanás hatását jelentősen növelni lehet” és ilyen formán megvan a lehetőség a civilizáció teljes megsemmisítésére. Az atomfegyver betiltására vonatkozó szovjet javaslatokat támadva Naughton egészen a tények teljes elferdítéséig szállt, kijelentve, hogy a Szovjetunió nem javasolt semmi mást, csak azt, hogy tiltás be az atomfegyver. Közben a kanadai kiküldött igen figyelemreméltó módon eljárta magát. A szovjet

javaslatokat támadva igyekezett kimutatni, hogy ők a maguk részéről elfogadták volna, hogy az Egyesült Államok erejét csökkenték, mivel jelenleg az Egyesült Államok megfelelő mennyiségű atombombával rendelkezik arra, hogy megkezdje az atombáborút. Magától értetődő, hogy azoknak, akik atombomba tartalékkal rendelkeznek, igen kellene válnak a kanadai kiküldött szétosztotta a Biztonsági Tanácsnak benyújtott határozati javaslat szövegét.

A NEMZETKÖZI ÜGYNÖKSÉG — AMERIKAI ÜGYNÖKSÉG

Austin, az Egyesült Államok kiküldöttje volt a következő szónok, a Baruch-tervet dicsőítette és úgy állította be a tényeket, mintha az Egyesült Államok valóban harcra az atomenergia nemzetközi ellenőrzésének megteremtéséért. Bizva abban, hogy a résztvevők nem ismerik a helyzetet, Austin kijelentette, hogy a Baruch-terv előírja az atomfegyver termelésének azonnali ellenőrzését és az atomenergia termelés ellenőrzését is, bár ismeretes, hogy az atomenergia bizottság második jelentése, melyben lefektették az amerikai álláspontot, kategorikusan kijelenti, hogy a nemzetközi ellenőrzés az uránium és thorium termelésének ellenőrzésével

kell kezdeni. A bizottság angol-amerikai többsége által előterjesztett javaslat kiköti, hogy az amerikai által tervezett nemzetközi ügynökség kizárólagos tulajdonosa legyen az összes atomtermeléshez szükséges nyersanyagoknak s hogy ez az ügynökség fegy megállapítani minden ország számára az atom-nyersanyagok termelésének arányszámát.

Mindezek után kételye sem merülhet fel annak, hogy az Egyesült Államok kormánya az általa javasolt nemzetközi ügynökség segítségével, melyben többséget remél, rá akarja tenni a kezét más országok atom-nyersanyag forrásaira s ugyanakkor meg akarja őrizni saját atomgyárait. Figyelemre méltó, hogy az amerikai megbízott szerint a nagyhatalmak egyöntetű állásfoglalásának elve nem érvényesülhet a Baruch-terv által javasolt nemzetközi ügynökségnél. Az Egyesült Államok kiküldöttje hozzátette ehhez az amerikai diplomaták kedvelt érvét, hogy a nemzeti felségjogi való lemondás feltélen szükségesség. Álszentkedve hozzátette, hogy az Egyesült Államok készen áll korlátozni felségjogait a nemzetközi ügynökség javára, holott valójában világos, hogy a nemzetközi ügynökséget mint amerikai ügynökséget akarják használni, mint fegyvert, amely megadja az Egyesült Államoknak azt a lehetőséget, hogy más országok belügyeibe avatkozzék.

Visinszkij keresztülhuzza a nyugati blokk szám tasait

Utána San-Salvador köztársaság kiküldöttje szólalt fel, aki kijelentte, hogy teljes egészében egyetért az amerikai tervvel s arra kérte a többi kiküldöttet, vegyenek részt a vitában. Több felszólaló azonban nem akadt. Spaak, a politikai bizottság elnöke erre bejelentette, hogy amennyiben senki sem kívánja folytatni a vitát, azt bezártnak jelenti ki. Ez a kísérlet azonban, hogy megfojtsák az atomenergia ellenőrzésének kérdésében a vitát és mechanikusan elfogadtassák az amerikai tervet, elkenődőve a terv igazi lényegét, azonban nem sikerült.

Visinszkij, a szovjet küldöttség vezetője semmivé tette ezt a kísérletet. Emlékeztetett arra, hogy Kanada kiküldöttje kevéssel előbb határozati javaslat tervezetét osztotta szét s ezt meg kell vizsgálni. Tekintettel azonban arra, hogy a javaslatnak csak angolnyelvű szövegét osztották ki, Visinszkij hozzátette, hogy mielőtt lezártnak azt az elszórt következtetést, hogy a vitát lezárták kell tekinten, előbb még szükséges lehetőséget nyújtani a kiküldötteknek a határozati javaslat megvizsgálására.

— Javasolom, — mondotta Visinszkij —, hogy a határozati javaslatot ne csak angolul, hanem oroszul és a szervezetünk által hivatalosan elfogadott többi nyelven is osszasszék és azután folytassák a vitát, amelyet ilyen módon nem lehet megterjedni.

Visinszkij javaslatára senki sem tudott ellenvetést felhozni s így az atomenergia bizottság jelentésének vitáját október 1-én is folytatta.

lárda ellenállanak a természet adagolt háborús hangulat fertőzésének és egyre hangosabban, egyre elszántabban követelik a meggyezést a Szovjetunióval, a béke megdönthetetlen bástyájával.

Az imperialista tábor érzé, tudja, hogy a szavazó gépezet jelentőség nélküli látszatsikerei ellenére nem tudott győzelmet aratni az Egyesült Nemzetek Szervezetében. De nemcsak, hogy nem tudott győzelmet aratni, hanem éppen ellenkezőleg, vereséget szenvedett. Európában — keleten és nyugaton egyaránt — és az egész világon az imperialisták elvesztik a talajt lábuk alól. A világ ahe-lyett, hogy egységes támadási támaszpontja, agyutöltelék szállítóvá válna a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen, visszautasítja a

magyoltókat, a világalomra tö-nyő nagytöke véres ábrándjait s egyre nyúltabban és határozottabban csatlakozik ahhoz a békearcvonalhoz, melynek élén a Szovjetunió halad. A nemzetközi munkásmozgalom és demokratikus mozgalom erősödése, a gyarmatokon fellobbant szabadsághoz-za-nyitással, hogy az amerikai imperialisták csak akkor indíthatnának háborút, ha meg tudják győzni saját országuk tömegét, hogy ők „tényleg akarják és védelmezik a békét” s aki szembe száll velük, a béke ellensége. Azt képzelték, hogy miután az ENSZ-ben szolgálatot engedelmessé-vel többséggel rendelkeznek, könnyen a vádlottak padjára ülhetnének a Szovjetuniót a népi demokráciá-

kat és a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom. Nem gondolták arra, hogy a világtársaság előtt éppen ők és cinkeik ülnek a vádlottak padján. Nem gondolták arra, hogy a Szovjetunió küldöttsége az egész békeszerető emberiség előtt a vádlottak padjára ültette őket, összehasonlítva te-jeiket szavaikkal, lerántva az alarcot bünsz üzemeikről.

A Román Munkáspárt javaslatára

életbeléptetett új árak

részletes árjegyzéke

Szigorúan ellenőrzik az új árak betartását

BUKAREST — A minisztertanács szeptember 30-i határozata — mint megírtuk — 1948 október 1-vel kezdődőleg számos tömeggyógyászati cikk árának csökkentését tartalmazza.

Az új árakat tartalmazó minisztertanácsi rendelet, amelyet egyes vonatkozásban tegnapi számunkban már ismertettünk, a következőkben részletesen közliük:

Marhahus kilója 116 lejről 70 lejre, cukor kilója 70 lejről 56 lejre, térszianeműek kilója 57 lejről 40 lejre, sárgavászson métere 98 lejről 53 lejre, fehérített vászon métere 71.50 lejről 58 lejre, színes inganyag 69 lejről 55 lejre, színes karton métere 95 lejről 80 lejre, fehérített festett és mintás zefir métere 90 lejről 77 lejre, fehérített és keményített sifon métere 88 lejről 73 lejre, festett vagy mintás finett métere 75 lejről 55 lejre, színes dok métere 146 lejről 119 lejre, mercerizált és festett kásmir métere 114 lejről 97 lejre, törülköző 89 lejről 64 lejre, zsebkendő vászon 84 lejről 85 lejre, fehérített vatta métere 37 lejről 27 lejre, festett doill 134 lejről 105 lejre, mintás barchet 118 lejről 97 lejre, szibir métere 145 lejről 122 lejre, férfi nadrág-zsövet 145 lejről 121 lejre, fejkendő darabja 68 lejről 42 lejre, strux métere 120 lejről 95 lejre, férfi harisnya 16 számig párja 53 lejről 45 lejre, férfi harisnya 18—20 számig párja 50 lejről 42 lejre, női harisnya 16 számig párja 75 lejről 65 lejre, női harisnya 18—20 számig párja 68 lejről 58 lejre, gyermekharisnyák 1—3 szám 35 lejről 30 lejre, 4—6 számig 42 lejről 35 lejre, 7—10 számig 54 lejről 46 lejre, női rövid harisnya (zokni) 39 lejről 33 lejre, női nadrág 126 lejről 107 lejre, sport flanel 109 lejről 93 lejre, férfi alsónadrág 169 lejről 144 lejre, férfi ing 299 lejről 254 lejre, 50 számú varrócérna karikája 10 lejről 9 lejre, 40. számú varrócérna karikája 10 lejről 9 lejre, 9 lejre, férfi ruhászövet métere 806 lejről 578 lejre, férfi felöltőszövet 916 lejről 641 lejre, férfi télikabát szövet 1535 lejről 1037 lejre, női szoknyaszövet métere 380 lejről 251 lejre, női felöltő szövet métere 882 lejről 548 lejre, egyszínű crepe de chine métere 209 lejről 152 lejre, mintás crepe de chine métere 286 lejről 210 lejre, fazon crepe de chine métere 238 lejről 169 lejre, bálcs szatén női serge métere 317 lejről 197 lejre, férfi serge métere 238 lejről 174 lejre, utabélés 1. és 2. típus 317 lejről 236 lejre, férfi ing 1. típus métere 230 lejről 162 lejre, férfi ing 2. típus métere 230 lejről 174 lejre, egyszínű mirolla métere 317 lejről 236 lejre, nyplan szatén métere 682 lejről 504 lejre, mintás női kyp-arany métere 286 lejről 200 lejre, duplaszínű férfi serge métere 476 lejről 341 lejre, gyermek alsónadrág darabja 187 lejről 125 lejre, rövid női nadrág darabja

205 lejről 212 lejre, hosszú női párja 1635 lejről 1200 lejre, férfi nadrág darabja 380 lejről 278 lejre, bélelt női nadrág 460 lejről 329 lejre, kombiné darabja 489 lejről 350 lejre, női hálóing darabja 1103 lejről 772 lejre, egyszínű férfi hálóing darabja 706 lejről 505 lejre, egyszínű hosszúujju férfi hálóing darabja 897 lejről 641 lejre, női pamut harisnya párja 199 lejről 139 lejre, női pamut harisnya párja 182 lejről 128 lejre, duplatalpu munkásbakkancs párja 1700 lejről 1286 lejre, szimplatalpu munkásbakkancs

cipő párja 1545 lejről 1270 lejre, női cipő párja 1250 lejről 928 lejre, gyermekcipő párja 1045 lejről 500 lejre.

A fenti eladási árak kicsinybeni eladásokra vonatkoznak és azokra az árukra értendőek, amelyek megfelelnek az illetékes gazdasági szakminisztériumok gyártási rendelkezéseinek.

A minisztertanácsi határozat megszegői ellen a szabotázs-törvény büntető rendelkezéseit alkalmazták.

Érvényben marad a nyári zárórarendelelet

BUKAREST. (Agerprens.) — A munkarendet. Az 1948 április 3-án munka- és népjóléti minisztérium kelt 397. számú miniszteri rendeletben megállapított zárórarendet továbbra is érvényben marad. Az egészszegügyi bizottságokon keresztül változtatásokat lehet kérni, amelyeket a munka- és népjóléti minisztériumnak kell jóváhagyás végett felterjeszteni.

Októberben ül össze a bihari református egyházmegye közgyűlése

NAGYVÁRAD. — A bihari református egyházmegye október 18-án tartja Nagyváradon rendes közgyűlését, amelyen dr. Szabó Lajos espereshelyettes, nagyvárad

Párhuzamos osztályokat állítanak fel az iskolákban, ahol létszám felett jelentkeztek a tanulók

KOLOZSVAR. — A helybeli magyar tanfelügyelőség nyert engedélyt arra, hogy az iskolákban, ahol létszámfelett jelentkeztek a tanulók, minden egyes jelentkezőt a tanulóknak helye biztosítva van, azokat más iskolába való átcsoportosítással sem lehet elhelyezni, így megelégedésre elintézik párhuzamos osztályokat állítanak

Tízéves a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja története

Október elsején múlt tíz éve annak, hogy megjelent a forradalmi munkásság hatalmas fegyvere, Sztalin zseniális műve, a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának története. A rövid tanfolyamnak szánt könyv a Szovjetuniót és a szocializmust megvalósító Párt történetét mutatja be, a Szovjetunió dolgozóit és a világ munkásságának élharcos pártja tapasztalatait adja legyőzhetetlen fegyverként a világ valamennyi felszabadulásért küzdő munkása kezébe. A munkássztyál felszabadulásáért és a szocializmus építéséért folytatott harc tapasztalatain kívül azonban — amint azt P. Judin a Pravdában megjelent cikkében hangsúlyozza — magában foglalja a marxizmus-leninizmus alapismereteit és felfegyverzi a világ minden dolgozóját a kapitalizmus igájából való felszabadulásért folytatott harcban: megmutatja az utat a kommunizmus felé. Vagyis a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának története a szó igazi értelmében vett klasszikus forradalmi marxista munka. Megtestesíti Lenin és Sztalin pártjának tapasztalatait és bölcsességét, századunk bölcsességét.

A rövid tanfolyam elsősorban arra a feladatára vállalkozott, hogy mintegy alakítsa ki, népszerűsítse meg a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja a világ valamennyi munkáspártjának és az egész forradalmi munkássztyáljának mintaképe. Története a világ munkáspártjainak

be, hogy ez a párt csakis a legszigorubb és a legtisztább marx-lenini gondolatok, azoknak következetes alkalmazása, minden nacionalista, oportunisták, kispolgári elhajlás szigorú leleplezése és kiküszöbölése, a menzevikok, szociálforradalmárokat, anarchistákat, trockijistákat megzemmitésével jöhetett létre, csakis így lehetett a munkássztyál élharcos pártja, a szocializmus megvalósítója.

„A Bolsevik Párt harca élen Sztalin elvtársával — írja fent említett cikkében Judin — a harc a munkássztyál árulói ellen, példát mutat az összes kommunista pártoknak. Arra tanít, hogy a proletáriátus pártja csak akkor töltheti be feladatát, ha leleplezi az oportunisták pártokat és elszigeteli őket a néptömegektől. Ez a harc a legelősebb elméleti fegyvert adja kézbe napjaink a jobboldali szociáldemokratái ellen.”

A szocialista társadalom építésének története a Szovjetunióban példaként szolgál a pártok részére mind azon országokban, amelyek elkezdték lerakni az alapjait annak, hogy a szocializmus útjára lépjenek és példaként fog szolgálni a jövőben minden olyan ország pártja részére, amely erre az útra lép a jövőben.

„Magától értetődik, hogy a különböző országok népeinek és pártjainak vannak történelmi és nemzeti jellegzetességei. Minden pártban arra Lenin rámutatott, hogy el kell térni a szocializmus megvalósításának többféle formájától, elsősorban a Mezőgazdasági Pártoktól, hogy

nyei, amelyek értelmében a kapitalizmus helyébe a szocializmusnak kell lépnie, lényegükben ugyanazok minden országban.” „Ezért a szocializmus építésének minden változatos formája nem hatálytalanítja azt a kétségbevonhatatlan tényt, hogy általában a szocializmushoz vezető utat melyet a Szovjetunió húzott meg, lényegében közös minden országban.”

Íme a magyarázata annak, hogy a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának története, miért jelent meg és terjedt el sok-sok millió példányban, miért lett minden öntudatos munkásnak a szó szoros értelmében vett tankönyve, harci fegyvere s hogy miért lesz az a jövőbenis a kristálytisza tanak azoknak a bolsevik tapasztalatoknak, a marx-leninista tanak útmutatásának, amelyek fölben a csodálatos erejű könyvben fel vannak sorolva, a használati ismerete és felhasználása nélkül sem mi, sem más országok dolgozói nem vihathák meg sikeresen harcukat a reakció és mindenféle jobboldali, polgári, nacionalista elhajlás ellen, nem építhetik fel a maguk boldogabb szocialista rendszerét, nem szüntethetik meg az embernek ember által kiküszöbölését.

Magunkévá Béli tanunk tehát ezeket a tanakat a munkásoknak kell tanulniuk a világ bármely országában a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja tanaitól, mert csak erős fegyvernek a birtokában kell megvívniuk mi is a munkáspártjaink közös ügyét.

Fokozott munkával

az újabb eredményekért

Az ország dolgozó népe nagy örömmel, a további sikerekre és győzelmekre vetett rendíthetetlen bizalommal fogadta demokratikus kormányunknak október elsejétől kezdődőleg életbeléptetett újabb lényeges árszálkítását. A városok és falvak kérései és szellemi dolgozó népgyűléseken megtartottak az életszínvonal emeléséért vívott harc újabb győzelmét és most fokozottabb munkával, az eddiginél nagyobb odaadással és lelkiismeretességgel, de ugyanakkor éberséggel és a megbújó reakció könnyörtelen leleplezésével dolgozik új eredmények, új megvalósítások és új győzelmek érdekében.

A dolgozó tömegek életszínvonalának emelését szolgáló jelentős árszálkítások céludatos gazdaságpolitikának és az ország dolgozó népe hatalmas erőfeszítéseinek eredménye, valamint annak a hathatós segítségnek, amelyet a hatalmas szocialista állam, a Szovjetunió nyújtott politikai és gazdasági téren.

A Román Kommunista Párt, az elmúlt év júniusában az ország gazdasági helyreállítására és a pénzürgzés végrehajtására tett javaslata folytán megindult gazdasági fejlődés új fejezetet nyitott nemzetgazdaságunkban. Felszámolta a múlt kizsákmányoló gazdaságpolitikája miatt előállított hátramaradottságot sok tekintetben és a termelés fokozásával, a munka termelékenységének emelésével, valamint az önköltségi ár csökkentésével biztosította a dolgozó tömegek életszínvonalának emelését. Hatalmas munkájában támogatta az ország dolgozó népe, amely mezőkön, és a gyárakban egyaránt a Román Kommunista Párt és később a Román Munkáspárt kezdeményezése és irányítása mellett kidolgozott terveket maradék nélkül végrehajtotta.

A dolgozó földművelés céludatos munkával végrehajtotta a Román Kommunista Párt által kidolgozott őszi és tavaszi vetési terveket és ezzel nagyobb kényeret biztosított az ország dolgozó népének. A városi és falusi lakosság ellátásának biztosítására elrendelt gabonagyűjtésnek dolgozó földművelésünk eléget teltek, mert tudták azt, hogy terményfeleslegükkel hozzájárulnak gazdasági életünk megszilárdításához, amely végeredményében az életszínvonal emeléséhez vezet. A felesleges termény beszolgáltatása lehetővé tette az ipari munkásság, valamint a városi dolgozó tömegek ellátásának zavartalan biztosítását és így a dolgozó földművelés, terményének ellenértékeképpen, aless és jöminőségű mezőgazdasági gépekhez, szerszámokhoz, ruházati és egyéb a mindennapi élethez szükséges cikkekhez jutott.

A gazdasági élet megszilárdulásához vezetett a főbb ipari vállalatok államosítása, amelyek a lőkés kizsákmányoló osztály helyett ma már a dolgozó népek terméke.

A demokratikus alkotmány biztosította egyenlő jogok és kötelességek új munkarendjét adtak munkássztyálunknak és dolgozó népünknek. A gyárak és üzemek dolgozóit hatalmas munkaversenyekkel emelik a termelés és fokozzák a munka termelékenységét, a velük harci szövetségben álló dolgozó földművelés pedig végrehajtja a mezőkön a Román Munkáspárt kezdeményezésére kidolgozott őszi vetési tervet a jövővi kényeret biztosítása érdekében.

A 20—50 százalékgig terjedő árszálkításokkal a kormány valóra váltotta ígéretét és a dolgozó nép erőfeszítéseinek jutalmazására, életszínvonalának emelésével lehetővé tette azt, hogy fokozottabb mértékben dolgozon a szocializmus felé vezető, uton haladó Népköztársaságunk megerősítésén, újabb harcok és újabb feladatok megvalósításán az újabb győzelmekért.

Nagyszabású gabonabeszolgáltatási visszaélést leplezték le Biharban

NAGYVÁRAD. — A brátkai zett le, Grosz Tibor, Grosz Otto csendőrség nagyszabású gabona-Róth Lajos, Schildkrauth Jakab, beszolgáltatási visszaélést leple-Pup Ioan, Tatár János, Zepel György brátkai lakosok és más löggéptulajdonosok az ellenőrzéskijáratásával, nagymennyiségű gabonát vontak el a beszoigáltatás alól.

A csendőrség által végrehajtott házkutatások alkalmával 4600 kiló búzát, 2500 kiló árpát, 2500 kiló zabot és 180 kiló rozst találtak a különböző rejtekhelyeken eldugva.

Mind a hét szabotáló gabonarejtegetőt letartóztatták és pénteken átadták a nagyváradí ügyészségnek.

Ugyanekas gabonabeszolgáltatási visszaéléseért a csendőrség letartóztatta Muresan János székelyhídi lakost, akít szintén pénteken adtak át az ügyészségnek.

Nem érdektelen rámutatnunk arra, hogy mind a két esetben a falu dolgozó szegényparasztsága leplezte le a hatóságok előtt a nép kényere ellen törő lelkiismeretlen gabonaiüzereket, akik a saját beeresolást lehetőségeik biztosítására akarták a nagymennyiségű gabonát a beszoigáltatás elöl elvonni.

A falvak osztályúntudatra ebredt szegényparasztsága azonban meggyőztette a városi gazdák, emborláló és összejárzó osztálytulajdonosok terveit.

Időjárásjelentés

A sarkvidéki hideg légtömegek erős zónárok és lehűlés kísérőben elmozdultak Észak- és Kelet-Európára. Nyugat-Európában esendően derültabb az idő. A sulyos légtömegek és mágnosos háborások miatt az időjárás adatok hiányoznak, így az időjárás alakulása bizonytalan.

Erdélyben főleg keleten és délen voltak esők. Kolozsváron tegnap délelőli 13 óra 9 órákor 7 fok volt a hőmérséklet.

Várható időjárás vasárnap este: Felhős, esendőbb, ma kisebb eső. Hétfő éjszaki szél. Vasárnap délutáni esendőbb esendőbb esendőbb, nagyobb idő. Éjszaka talajmenti fagy.

Terjesztés Világosságot

Hatalmas tömegek részvételével folynak a MNSz választások

Sorra leplezi le a népellenes nagygazdákat és a reakciós papokat a dolgozó földművesség

KOLOZSVAR. — A megye 23 községében szeptember 26-án megtartották MNSz tisztújító közgyűléseket és helyezték ezzel a vezetést a dolgozó földművesek kezébe. A tisztújítás tovább folyik, a MNSz megyei aktivistái folytatják munkájukat, amiben támogatja őket a dolgozó földművesség. Közös erővel leplezik le azokat az elemeket, akik még ma is a reakció szekerét tolvá, a kizsákmányolók oldalán meg akarják akadályozni a haladást.

Az elmúlt vasárnap Szucság, Kolozskara, Kolozs, Magyarfenes, Sztána, Gyermónostor, Zentelke, Inaktelke, Bikal, Egeres, Középlak, Fodorháza, Doboka, Páncél-eseh Választó, Vajdakamarás, Gyeké, Melegföldvár, Palatka, Sármas és Uzdizsentspéter községben tartották meg a tisztújító választásokat. A reakció különböző

próbálkozásokkal igyekezett zavart kelteni, de a dolgozó földművesek visszavertek minden kísérleteit és leleplezték a népellenes elemeket.

Igy Melegföldvár községben nyílt bírálatot gyakoroltak Király József volt helyi elnök és Farkas Sándor intézőbizottsági tagok felé, akiket leleplezve rámutattak arra, hogy különböző visszaélésekre buzdították és igyekeztek szembeállítani a tájékozatlan egyéneket a demokráciával. A két reakciós zsirogazdát meg akarta lincselni a tömeg. Az új vezetőség megválasztása után, miután a dolgozó földművesek látták, hogy a vezetés becsületesen dolgozó földművesek kezébe került, 21 nincstelen iratkozott be a szervezetbe és kifejezték azt az óhajukat, hogy minden erejükkel támogatni kívánják a szocializmus építését.

gő taps fogadta s a törsök közül kemény, harsogó hang kiáltott fel:

— Ezt nekünk másképpen mondták! Még mindig féire tudnak vezetni bennünket az urak!

Vajjon kik ezek az urak? Nem volt, aki megmondja. Nem is fontos! Mindenki tudja. A református egyház papjai között is megbujhat ma még a reakció. Az a Bíró János, aki ebben a megyében a Szalasi-féle főispánt fogadta és egyetlen református pap volt, aki ebben a megyében idáig sülyedt, most rémhírekkel, a MNSz-ről terjesztett hamis rágalomokkal tölti meg a községet. Ismét bebizonyosodott, hogy azok a reakciók és fasiszták, akikkel szemben a demokrácia nagyellkü volt, nem hálásokká válnak, hanem szemtelenekké.

Szabó Domokos nyílt, harcos szavaira a közönség sorai közül egy kigazda adta meg a választ: — Jó, hogy így történt minden!

Legalább megtudtuk, legalább kiismertük őket és biztosíthatom a testvéreket, az ittenieket is, a megyéket is és a mi Országos Központunkat is — ezután a szilágycsahi kizsákmányolók meg fogják találni helyüket a Magyar Népi Szövetségben.

BREMÉNYESÉN FOLYNAK A VÁLASZTÁSOK HUNYAD MEGYÉBEN

Hunyad megyében 10 községben lezajlottak a MNSz szervezeti választásai. Gondos előkészületek előzték meg minden szervezetben a választó közgyűléseket s ennek eredményeképpen már Nagyág, Kalán, Marosilye, Rákosd, Sztrigyszentgyörgy, Pui, Hétszeg, Nagyrápot, Körösbánya és Algyógy szervezetekben a dolgozó magyarság kiküszöbölve a mult hibáit, mindenütt az arra érdemes mezőgazdasági, ipari és szőlőművelési vezető elemek kerültek a vezetőségbe, akik bizonyosságot tettek eddig is demokratá érzelmeikről és a helyes uton jártak.

Minden szervezetben nagy lelkes-

déssel vettek részt a választásokon. Algyógyon csupán 3 tag maradt távol, a többi szervezetekben is szinte hiánytalanul megjelentek a tagok a közgyűlésen.

AZ ELSŐ NŐI ELNÖK

Marosilye szervezetének elnökéül Fekete Arpádnét, Báthori Piroskát választották meg, aki kitaró munkával, harcos szellemmel méltónak bizonyult erre a megbízásra.

Körösbányán, ahol évtizedek óta nem volt észlelhető kulturális megnyilvánulás, kedves műsoros ünneppé követte a választásokat.

Kalánban, itt az ipari munkásság társadalmi és politikai öntudata fejlődött, ez az öntudat és világos látás tapasztalható a MNSz tagjai sorában is. Itt igazán tudják értékelni a demokrácia vívmányait.

Nagyág, bányavidék, fiatal szervezet. Itt élő testvéreink anyanyelvüket is kezdték elfelejteni, de most örömmel tették hitet a demokrácia

mellett s ennek bizonyosságát adták már előbb is, amikor a testvér szervezetekkel együtt résztvettek minden önkéntes munkában, hidak, utak javításában, figyelemreméltó hozzájárulással szolgálták országunk újjáépítését s az együttélő népek testvériségét. Itt azonban nagyban gátolja az eredményes munka további kibontakozását a még mindig hivatalában lévő sovíniszta érzelmi közönségi bíró gáncoskodása.

A választások során az egyházi reakció is megnyilvánult, amikor Sztrigyszentgyörgyön a gyűlés előtt az asszonyokat a római katolikus templom kimeszelési munkálataira hívták össze. Ez a megnyilvánulás a reakciós elemek részéről annyira átlátszó volt, hogy az asszonyok tudomást szerezve a gyűlés megkezdéséről, késedéllyel nekikül abbahagyták az „önkéntes” munkát.

A legközelebbi vasárnap még 10 szervezet tisztújító gyűlés lesz.

Szolnok-Dobokában és Biharban is folynak a választások

Szolnok-Doboka megyében szeptember 26-án, az elmúlt vasárnap 18 község MNSz szervezete választotta meg nagy lelkesedéssel új vezetőségét. A választások során itt is a dolgozó magyar tömegek vették kezükbe fokozottabb mértékben szervezetük irányítását.

Természetesen ez nem tetszik a reakciónak, nem tetszik a zsirogazdáknak, akik látják, hogy kezükből kiragadták a vezetést. Felőr községben a zsirogazdák Zoltáni Pál református lelkész vezetésével igyekeztek távoltartani a kis- és középgazdákat a választástól. Mesterkedésük nem járt sikerrel, a dolgozó földművesek öntudatosan visszautasították a

pap és a köréje gyűlt népellenes elemek hirverését s fölvonulva a tisztújító közgyűlésre, megválasztották az új vezetőséget, melyből kizárták a dolgozó nép ellenségeit, a zsirogazdákat.

Új vezetőséget választott a Magyar Népi Szövetség bihariorszégi szervezete is. Elnök Kegyes Imre, alelnökök Sipkovics Imre és Nagy Károlyné, Szervezetfelelős Várdai Imre, köznevelődési felelős Magyar József, pénzügyi felelős Veress Bálintné, ifjúsági felelős Hegyessy Viktor. Az új vezetőség ígéretet tett arra, hogy minden eszelekedetükkel, minden tudásukkal a dolgozó nép érdekeit fogják szolgálni.

Október 17-én választ a kolozsvári szervezet

A választások tovább folynak. Hatalmas tömegek vonulnak fel és tesznek tanúbizonyságot arról, hogy a dolgozó nép, a Román Népköztársaságban élő dolgozó magyarok országunk építésére törekednek, a szocializmus útján.

A Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezete október 17-én, vasárnap fogja megtartani új vezetőségét megválasztó közgyűlését, melyre nagy lendülettel folynak az előkészítő munkák.

Két reakciós pap

Választon Benedek Gyula református lelkész akarta két részre szakítani a dolgozó földműveseket és szembeállítani őket a Magyar Népi Szövetséggel.

Hasonló kísérlet történt Sztánán is, ahol Kozma László református lelkész volt reakciós hangadója, támogatója pedig Agoston István szövetkezeti igazgatója tag. Nekik az fájt, hogy a MNSz miért halad szorosan együttműködve a Román Munkáspárttal. A dolgozó földművesek itt is visszaverték a

reakciós próbálkozást és az a kívánságuk, hogy Kozma Lászlót távolítsák el a faluból.

A többi szervezeteknél a dolgozó magyar földművesek nagy tömegei ünnepélyes külsőségek között megválasztották az új vezetőséget, fogadalmat tettek, hogy ezután valamennyien tevékeny részt vesznek a szervezeti életben s munkálkodni fognak Népköztársaságunk építéséért a szocializmus megvalósításáért.

35 község választott Szilágymegyében

Szilágymegyében az elmúlt vasárnap 35 községben tartották meg a szervezeti választásokat.

A falvakból érkező jelentések arról számolnak be, hogy a dolgozók eddig még nem látott lelkesedéssel, felszabadult örömmel és fokozott érdeklődéssel vettek részt a MNSz tisztújító választásán. A 35 községben 11 ezer 370 tag vett részt a belső, szervezeti választásokon.

Az általános választási munkálatok jellemzőképpen soroljuk fel az alábbi néhány adatot: A 35 községben összesen 526 vezetőségi tagot, 299 végrehajtóbizottsági

tagot, 301 utcafelelőst és 137 irányítót választottak. Az új vezetőségek 65 százaléka, az új végrehajtóbizottsági tagok 50 százaléka most került a helyi szervezet élére, míg a többiek ezelőtt is ott voltak.

A szeptember 26-iki választások nem ölelték fel az összes községeket. A többi községek október két vasárnapján választja meg helyi szervezetének vezetőségét. Már is meg lehet azonban állapítani, hogy a falvak dolgozói visszataszorították a zsirosok politikai befolyását és egy-két helytől eltekintve, a reakciót teljesen elnémították.

Mi történt Szilágycsahban?

A reakció legjellegzetesebb aknamunkáját Szilágycsahban tapasztalták a dolgozók. A MNSz helyi szervezetének 214 tagja közül a választáson 87-en jelentek meg. A választásokat követő színi előadás szereplői közül a legérettek vonakodtak bemutatni a számokat az utcákon összehajlódtak MNSz-tagok pedig nem voltak hajlandók bemenni az ülésterembe, ahol a választás folyt.

Ha az egész megye területén a

Suttog a reakció

A szilágycsahi választáson jelen volt Szabó Domokos központi ki-küldött is, akit Bíró János helyi református pap arra akart rávenni, hogy a gyűlést ne tartsák meg. Természetesen, a központi ki-küldött nem hagyta „elapadni” a választást, hanem megnyitotta a tisztújító ülést, amelyről Bíró János tüntetően kivonult.

Rövidesen kitént, hogy miért tartották távol magukat a MNSz dolgozó tagjai a választásoktól.

Szabó Domokos néhány rövid kérdést tett fel, amelyre őszinte választ kapott. Megértette, hogy a reakció félrevezette a közönséget a dolgozó népet. A nép ellenérei azt hírosztolták, hogy mindenki külföldi számítás, akinek néhány holdja van.

A központi ki-küldött szót kért és a legnagyobb figyelem közepette tisztázta ezt a kérdést.

Felvetődött itt, testvérek

MNSz-el, a magyar dolgozók politikai szervezetével szemben nem nyilvánulna meg fokozott szeretet és lelkesedés, azt kellene hinnünk, hogy mindennek valami „különleges” oka van. Az igazság azonban az, hogy a reakció, kijátszva demokratikus tömegeink éberségét, mindenféle hazudozással, rágalommal, rémhírekkel igyekezett távoltartani a dolgozókat a választásoktól.

egy kérdés. Ki kell jelentenem, hogy hálás vagyok annak, aki felvetette. Ki a zsiros gazda és kit számítunk mi becsületlen, dolgozó földművesnek? Mi zsiros gazdáknak ezokat tartjuk, akik más munkáján gazdagodnak, akik minden eszközt jónak látnak ahhoz, hogy a dolgozókat kizsákmányolhassák, akik idáig nagyhangon, teleerszenyű urai voltak a falvaknak! Zsirosok azok, akik minden erejükkel a dolgozók felemelkedése ellen vannak, akik ellenségei ennek a népi demokráciának.

„FELREVEZETEK BENNENKÉNT AZ URAK”...

— A zsirosokkal szemben mi azoknak az oldalán vagyunk, akik saját földterületükön, vagy más földjén munkájukkal keresik meg a kenyereiket. Mi azoknak az oldalán vagyunk, akik egész családjukkal együtt dolgozzák meg minden munkájukat kizsákmányolók, sa nélkül földjüket. Ime így fest a kulácsi kérdés a valóságban! A rövid néhány mondatot dor-

PAPTAMÁSIBAN lendületesen épít a dolgozó földművesség de Cserépes Imre református pap és a nagygazdák a demokrácia ellen áskálódnak

PAPTAMÁSI (Kiküldött munkatársunktól) — A határ gazdag, jól termő. A nép szorgalmas és igyekvő. A zsirogazdáknak egész utcásra van. Az osztálykülönbségek kirívóak. Mikor a MNSz választások előkészületei után érdeklődünk, kérdésünkre azt a választ kapjuk, hogy minden a legnagyobb rendben folyik.

— A nagygazdák távol tartják magukat, de maga a dolgozó parasztság eddig még nem tapasztalt érdeklődést tanúsít az új MNSz választások iránt — halljuk a választ.

A volt református, a mostani állami iskola előtt állunk. Most itt élnek ki az idejénesen gőznaprakár cöljaira igénybevért tantermek és a felérre meszelt iskolaszobákban serény munka folyik. Napbarnított arcú csillogó szemű fiatal lányok, ifjak rendezkednek. Várágt bordanak, ragyogó tisztaságot teremtenek.

— Tíz-negy órakor a MNSz ifjúsági gyűlése lesz — magyarázzák nekünk a nagy sürgősforgások.

A falu jegyzője és tanítója is elöbukkan. Érdeklődnek az előkészületek iránt. Mind a ketten részt vesznek a választási előkészületek munkájában.

— Sok önkéntes munkát végez-

tünk — feleli kérdésünkre a jegyző, aki rögtön számokkal is alátámasztja a jólvégeit munkát. Több mint 5850 fő yóméier utvonulat tettünk rendbe. Most dolgozunk a cementből épülő dísznőfürdőszón.

— A jobb és jobb termelés érdekében nyolcvan siló épül. Ezzel a község silónak száma a 280-at éri el. A mezőgazdasági kultúránk magas színvonalon áll, de mi tudjuk, hogy csak állandó tanulással és munkával tarthatjuk a színvonalat sőt fejleszthetjük azt tovább.

— A vérsi terv előkészületeit száz százalékban befejeztük — ismertetik egymással versengve az emberek.

— Ot van körülöttünk a falu népe, ifjúsága és az értelmiségének is egyrésze. Valakit mégis hiányol a szemünk.

— A tiszteletes ur? — vetjük

Bibliai idézet el a demokrácia ellen

Az iskola falára helyezték márvéntábla bibliai idézetére esküszünk: „Sőt a világ bontja a földet és homályosság a népek” — mondják a márványba vésett betűk. Nem ok nélkül választották a falu mult vezetői ezt az idézetet és úgy látjuk még ma is itt ki-

fel a kérdést

Az arcok elkomorodnak. — Távol tartja magát minden politikai munkától — halljuk a választ, amit rögtön magyarázat is követ.

Cserépes Imre paptamási fiatal református lelkésze a „nem politikai” szótájához tartozik a nagygyűlésekre. Együtt. Nem óhajtja kivenni a részt a demokratikus építő munkából. Arra hivatkozik, hogy nincs politikai joga. A nép azonban igen jól emlékszik arra hogy a fasiszmus alatt igen tevékeny szerepet töltött be a falu politikai életében.

— Most a Szucsókkal és a Szabókkal csomborál, a falu nagygyűléseire, velük együtt járja a követ és félrevonulva nezi a munkánkat — magyarázza az egyik dolgozó szőcsnyarost, majd hozzáfűzi — de mi megvagyunk nélkülük is

sért — bár egyre erőtlenebbül — szelleme azoknak, akik azt szeretnék, hogy a dolgozó népre áldást és homályosság a népek” — mondják a márványba vésett betűk. Nem ok nélkül választották a falu mult vezetői ezt az idézetet és úgy látjuk még ma is itt ki-

A méltóságos család elbucsuzik

(Részlet egy készülő regényből)

Esteledett. Az emberek füle környékén muzsikálni kezdtek a szunyogok. Keletről könnyű szelők keveredtek s utána mindjárt felmorajlott újból a szovjet ágyuk hangja. Mintha utokatos óriások földalati hordókat görgettek volna.

— Szalim orgonája... — néztek egymásra sokarmondóan a cselédek. — Nincs istennek a nemete, aki elcsmután őket. Nincs Hiada viszik el a gróf teheneit: a Kapa Marci Violáját meg a kövér d-szókát. Annyit ér az már nekik, mint döglődő malacnak a fok-hagymás lé.

Kajcsa Mihály, a sánta darabon bicegve jött a kastély felől. Az uavari kovacsminely előtti dombon megállott s nagy lélegzetet véve kiabálni kezdett.

— Héé! Emberek! A méltóságos gróf ut parancsolja, hogy mindenki gyűlekezze a kastély előtt. Az összes cselédek, akik vagyunk ebben az udvarban... Most lesz ami nem volt még, — jüzte hozzá haikabban szinte csak magának.

Erős hangja volt Kajcsa Mihálynak, mindenütt meghallották.

A kastély feljárata elé gyűlekeztek. A beiso cselédcsy, tehát a szobalányok, meg a konyhai kiségitők a kövér házvezető, a dadogós kertész és mind a többiek, akik az udvarban szolgáltak.

— Mozgás, mozgás! — türelmetlenkedett Harkay az ispán. — Ugy jösztek, mint valami tetük Fene a sok naplopót... Csegezán!

— Parancs, instállom. — Magának lövö ezse van, állítsa sorba ezt a csürhet... A grófnő virágait mind összetaposdál.

Az öreg Csegezán megtörülte dohangyára bajuszát.

— Hanyátok emberek? Álljatok már sorba, sze nem vagytok birakak. Kocsis Lina ved fel szépen a lábud arról a utrágról. Küöröd a nyakát s akkor a tieének is vége...

— Ked parancsoljon a lovaknak, ne nekem — nyelvelt ró Lina. A lábahelyét azért megnézte s a dadogós kertésznek hátat fordítva, egyenesítgetni próbálta a derékbatört virágszálat.

— Mondtam, ugye, ne szokdöss annyit — morgott az öreg Csegezán.

— Cs-cse-csegezán! — Nő — joraut meg az öreg. A kertész kétségbeesett arccal ráncigálta fejre s ujjával egy letaposott égőpiros székfüre mutatott.

Csegezán zavart pislogással nézte darabig a letört virágot. A fületővét vakarta s karvallott arccal, mint egy levitézlet! házvezér, elvegyül a társai között.

— Tehénnek a gatyá... — gonyolodott a testes házvezető.

Csegezán fülig vörösödött a méregből. Megnézte csunyan az öregasszonyt s hátracsapta fején a kopott báránybőrsapkát.

— Tudom én, mi van a májadon — gondolta. — Hogy csak ténsasszonyoknak szólítalak. De kibabrálok én veled!

Megkerülte Kajcsa Mihályt s közelebb szivárgott a házvezetőhöz. Bozontos szemöldökét le s fel mozgatva, hamis hunyorgással vizsgálgatta, mint az adó teheneit. Lina, a keskeny vállú sovánka szobalány éppen mellette volt. Lenyírág szeméből áradt a kíváncsiság. Csegezán alkalmas pillanatra várt. Mikor aztán egy pillanatra elült a zsbongás, közelebb hajolt a házvezetőhöz. Hajlottkörüli mutatóujjával az orra alá bökött és oldalt fordulva, hogy a többiek is hallják, mondta neki nagy fejcsavarás közben.

— Ténsasszony drága. Ha harancsolja, holnap meghorotválom. Mirevaló azt a bajusz

szálanként pusztítani.

Lett kacagás.

A ténsasszony sárgult a méregtől, mint az érett sajt. — Szegyelje magát, bűdös cselédje Ven paraszt létere nem sul ki a szeme.

Egüebet is mondott volna, de nyitott a szárnyas feér ajtó s kilépett a hegyesorrú grófnő nyomában a gróf és leguegűl a nyitottbajuszu Harkay. A zsbongásnak egy-kettőre végeszakadt. A férfiak levették kalapjukat. Csegezán jelentést tett.

— A küső cselédség egy szőlíg it van. Kapa Marcit és Juonást kivéve, akik a délután folyamán megszöktek a kocsilovakkal. Elmentek az oroszok elcbe... Kapa Marcinak isten az eszt is elvette, mert elmenetel előtt megdögönyözte az ispán urunkat — mondotta s oldalt kacstintott társainak, akik suny szemekkel néztek a földet. Az ispán dühösen intette le.

— Fogja be! Ki bizta meg magát ezzel!

Lovaglopálcajával piros csizmáját csapkodta. Bántotta na-

gyon az önértetét, hogy már a cselédek is tudnak az esetről. Hogy neki egy koszos tehenész a farkát markolászta. Csuffá tetti a bűdös. A szűzmáriáját — fogja ei újból a méreg. A grófra nézett és hirtelen ellágyult a tekintete. Mini a hűséges házi kutyának mikor gazdájára néz és farkával a földet varizsálja.

A gróf gumicsizmában és esőálló kabátban, széleskarimájú kalappal a fején, egy fonott széknek támaszkodott. Nem szólt, csak mereven nézett s olyan volt a fekete képe, mint ha föld alól húzták volna ki.

— Idefigyeljete! — mondta tompa hangon. — A helyzet úgy hozta, hogy bizonyos időre el kell utaznunk. De nemsokára visszatérünk... Ezt azért mondom, hogy az ispán urnak engedelmességetek s ha akadnának a faluban olyanok, akik a kastélyra történék verjétek vissza őket. Ugy viselje tehát mindenki magát, hogy utólag ne bánja meg.

— Tiszta igaz — bölintott Csegezán.

A gróf Kocsis Lindra nézett és elhallgatott. A szoszke szobalány feloldalt fordult, arcát babos köényével takarta s kuncova nevetett. A két sovánka vália úgy rázkódott, mintha zokogott volna. Igen, mert a ténsasszonynak minden kis piheje felborzolódott Csegezán szemtelensége miatt. Szemeit úgy villogtatta, hogy rossz volt rá nézni.

Csegezánnak meg nőtt a mája, mint a kenyértészta.

— Lina. Mi baja van magának? — érdeklődött a grófnő, aki egy kicsit rövidlátó volt, de ezt örökké titkolta a cselédek előtt nehogy kihasználják. — No mondja már, mi van magával?

A cselédek hallgattak.

Ejze sir — bökte ki végül Kovácsné s közelebb húzódt Linához, hogy az arcát lehetőleg eltakarja. — Elment az eszed te leánka? Hát nem tudod túrlöztetni magad? — sziszegte.

— Nem tudja túrköztetni magát, méltóságos asszony — mondta bizonytalanul Csegezán.

— Mindig ilyen volt...

— Ne sirjon, nem meggyünk el örökre — lágyult el a grófnő. — Csak mig az oroszok elvonulnak. Kedves kis cseléd — fordult a grófnőhöz. — Az ember nem is gondolta volna...

Linat közrefogták néhányan és „vigasztalni” kezdték.

— Legyen eszed, boldogtalanja... Nem vagy már gyerek. No hallod-e? — és feszült bennük a kacagás, mint a hegedűhur.

A grófnő gyanus szemekkel figyelt, de szerencsére megjött Kovács János, a kocsis s elterelle a figyelmet.

— Mehetünk, instállom.

A grófnak megrándult az arca. Mered szemekkel bámult maga elé. A grófnő belekarolt és hegyes orrát felfelé tartva, próbált lelket verni belé.

— A kutyákat felrakta? — kérdezte Kovácsától.

— Fel, instállom. A sárgát be is bugyoláltam, mert vékony egy kicsit a szoknyája.

— Hát akkor, menjünk.

A cselédek levett kalappal kísérték őket, mint a halottas kocsit.

— Pap kéne most füstölővel... — sugta Csegezán az igazkocsis tülebe s elfordította fejét, hogy az ispán szigorú szemé észre ne vegye rejtett örömet...

SÜTŐ ANDRÁS

Délamerikai írók

a dollár ellen

Az északamerikai dollárimperializmussal szembehelyezkedő ellenállási mozgalomban, Délamerikában fontos szerepet játszanak a haladószellemű írók. Elegendő megemlítenünk Pablo Neruda nevét, aki még 1947-ben hevesen kikelt Gonzalez Videla köztársasági ellen, mert az országot el akarta adni a jenkai kapitalistáknak. Jorge Amado, a Prágában élő száműzött brazil író ugyanilyen heves ellensége az amerikaiakat kiszolgáló braziliai tirrannusnak, Dutráknak.

Pablo Neruda a legnagyobb modern délamerikai költő, aki bátor kiállással néz szembe hazája árulóival. „Gonzalez Videla az áruló” című cikkében leplezte Gonzalez-aki Marshall sugalmazására közvetlen oka volt a Chile és a Szovjet-unió diplomáciai szakításának és propagálójá az USA háborús készü-

lődséinek a szabad népek ellen.

Jorge Amado híres regényíró, aki tíz regényben tárta fel a brazil munkások rettenetes helyzetét. Je lenleg Európában tartózkodik, hogy mozgósítson Dutra elnök véres uralma ellen, mert ez az uralom egyet jelent a braziljai fasizmussal.

A NAGY DÉLAMERIKAI TÖMEGEK

ma már öntudatosodnak és tisztában vannak azzal, hogy északi szomszójuk főgyarmatnak tekintik országait. A kiszákmányolás és az angol-szász terjeszkedés ellen egyre nő az ellenséges hangulat. A népfelkeléseket az USA vérbefojtja. (Emlékeztünk az USA „közbélepésére” megszüntetett mexikói forradalomra.) A dollár uralmának nincs nyére semmi-lyen munkásmozgalom, vagy forradalmi tevékenység, hiszen ez élén-

ken érinti üzleteiket.

A délamerikai irodalomban is tükröződnek ezek a tények. A gyakorlati kizsákmányolásról, a munkásság kiszákmányolásáról, az angol-szász önző elnyomásról és terjeszkedésről szól a mexikói Martinez Guzmán „A sas és a kígyó” című műve, az ugyancsak mexikói José Mancisidor „A forradalom” című regénye, a brazil Jorge Amado „Kakao” című munkája, a nikaragvai Hernán Robleto „Vér a trópusokon” és az ekvadori Aguilera Malta „Csatornaövezet” című könyvei.

E haladó szellemű írók élénk színekkel és őszinte realizmussal tárják fel a délamerikai életet, a munkások szenvedéseit és az angol-szász terjeszkedési és kizsákmányolási politikát. A könyvek hősei gyakran elnyomott és megkínzott „kisebbségek”, színesek, indiánok és négerek, akik állati

szorban élnek. A perui Cesar Vallejo „Wofram” című regényében például megrázó színekkel festi meg a „sorras” nevű indián törzs pusztulását amelyet az északamerikai „Mina Company” rabszolgamunkára kényszerített s amely kipusztult a borzalmas bányamunka és bánásmód miatt. Minden imperialistaelenes író művében megtaláljuk a „gringo” — az északamerikai — iránti gyűlöletét.

Jorge Amado: „Sao Jorge dos Ilheus” című regényében megmutatja a valóságból való kivezető utat, melyen regénye hőse, egy kommunista munkás jár.

A MÁSODIK VILÁGHABORU UTANI IDŐK

nagy politikai fejlődést hoztak Dél-Amerikában is. A Szovjetunió hősiess harca a fasizmus ellen, ösztönző példát adott a délamerikai elnyomott népeknek. Ez a délamerikai államok irodalmában tükröződik is. Ötkezernél több könyv és brosura foglalkozik a háborúval, a szovjet nép hősiességével s a költők és írók legjobbjai önkelték meg a szovjet népet.

A világreakció sem tudta megakadályozni, hogy a szovjet irodalom termékei el ne terjedjenek a szabadságra vágyó népek országában. Spanyolra fordították Fagyjev „Ifjú garda”-ját, Szimonov: „Nap k és éjszaka” című könyvét és Grosman „A halhatatlan nép” című munkáját. Élénjáró délamerikai írók irtak költeményeket a szovjet népről és Szalimról. A haladó délamerikai költészet és irodalom szintén nagy népszerűségnek örvend a Szovjetunióban, ahol legutóbb Diaz Sanchez „Petróleum” című műve jelent meg orosz nyelven. Ez a remek könyv becsülettel hangjával, bátorságával és szépírói tudásával ma egyike a legnagyobb külföldi könyvsikereknek. A kis petróleumváros, amelyről Sanchez ír, szimbóluma nemcsak Venezuelának, hanem egész Délamerikának is, ahol az északamerikai dollár s a Wall Street urai befurakodtak és a világ többi részében hevesen agitálnak a „vörös veszedelm” ellen. Uralkodnak egyenes következményei: nyomor, szellem visszamaradottság, tápi illudás, ember jogok megfosztása, kizsákmányolás.

Mindaz ellen — a dolláruralom és a Wall Street ellen — harcolnak ma a szellemi fejedelmek Latinamerika legjobb értelmiségerei és írói.

Kolozsvár két egyetemének diáksága

az ARLUS-kongresszus küszöbén

Az egész nép, élén a munkáosztállyal, új téglát készül beépíteni a romániai népek és a szovjet nép barátságának nagy-szerű épületébe. Ezt fogja jelenteni az ARLUS-kongresszus.

E kongresszus alkalom egy év méltóságos alkalmára, amely szoros kapcsolatokat hoz az egész nép és az élénjáró pártja vezette munkáosztály törekvéseivel, szintén készülőnk ez ünnepe. Fakultásainkon, laboratóriumainkon és intézeteinkben új munkaszelleme és élet erősödik. Az évfolyamok és a fakultások, tanulmány csoportok és körök közötti munkaversenyek, a hibás szakmai helyzet felszámolásáért való küzdelem, a munkáosztály oldalán az ország utánpótlásért való munka, a földművelés támogatása műveltségi gyarapodásért törekedésekben mindezek az ARLUS tevékenységének az alapjában

álló teljesítmények a Lenin és Sztálin pártja által irányított szovjet ifjúság és diákság munkájának és életének a példájából fakadnak.

A kolozsvári ARLUS-szervezet, a REFHOSz kolozsvári diákkörével, a múlt tanévben ARLUS-köröket szervezett a felsőfokú iskola minden szakán. E körökben tanárok és diákok együtt dolgozva, megismerették a diáktömegekkel a Szovjetunió megvalósítását, megmutatták a nagy eredményeket, amelyek a Kommunista (bolsevik) Párt vezette szovjet népek dladalmis utját jelentik a kommunista társadalom felé.

Előadásokat tartottak, falluj-ságokat szerveztek, cikketeket írtak a falluj-ságokba és a sajtóba. Az egyetemi diákság az e munkában résztvevők nagy szá-mával, az ARLUS munkájához és harcához eszaki-kezők sokaságával bebizonyította, hogy megérti az utat, melyen a nép halad. E munka és tanulás ugyanakkor a két egyetem, a „Babeş” és a „Bolyai” egyetemi diáksága részére az együtt dolgozás és a szovjet ifjúság munkájának és harcának a nagy

szervi példából együtt tanulás révén a testvériesülés újabb alkalma volt.

Az ifjúság fejlődésére és jövőjére nézve nagyjelentőségű, forradalmi tanügyi reform még fontosabbá tette a szovjet ifjúság munkájának és életének a beható megismerését.

Az új kongresszus, melyen az egyetemi diákság kiküldöttjei résztvesznek, új munkafeladatot is hoz, amelyeket több fiatal lendülettel, a munkáosztály s Népköztársaságunk iránti többi odgadással kell megvalósítani.

Bizva erőnkben s a jövőben, az önkéntes szocialista világban, mindenkor fényes és utat mutató világitótoronyként magunk előtt látva a bölcséret és haladás, éri küzdök tanítói és utat mutatói, Sztálin generális-szimus által vezetett szovjet ifjúság, a szovjet nép munkáját és harcát, a REFHOSz-ha tartozó diákság, a Munkásműt vezető munkáosztály oldalán, győzelemre való szí minden feladatát, elsodorva utóból pindázt, ami a haladó mutató képviseli.

M. NICIU egyetemi hallgató.

VILÁGOSSÁG 15

Rejtvényrovat

43-as számú keresztrejtvény.
Visszapillantás a közelmúltba
Készítette: KONT VILMOS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16														
S														
24	25													
29														
34														
V														
44														
Z														
54	55													
58														
63														
67														
74														
80														
Z														
93	94													
99														
108														

Megfejtése 20 pont.

Megfejtésül beküldendő a vízszintes 1, 40, 59, 82 és 106, valamint a függőleges 1, 15, 20, 22 és 23 sorok. A megfejtéshez csatolni kell a rejtvényszámot. A megfejtők között több jutalmat sorsolunk ki. Első díj egy könyv, második díj két, harmadik díj egy színházjegy a kolozsvári Állami Magyar Színházba, negyedik díj két jegy az Uránia-moziba. Megfejtések és minden a rovattal összefüggő levelezés „Rejtvényrovat” jelzéssel kiadóhivatalunkba Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám alá küldendők. Vidékiek levelezőlapon is beküldhetik, ráragasztva a rejtvényszámot, a helybeliek személyesen is beadhatják szerkesztőségünkbe. Megfejtések beküldésének határideje 1948 október 12.

VÍZSZINTES SOROK:

1. 1948 augusztus 31-én bekövetkezett gyászos esemény, mely az egész világ dolgozóit megráztta. 16. A por- és vízkeverékkel bepiszkoltak (ék. hiány). 17. Kopasz. 18. Római aprópénz. 19. Világhírű néger énekes, akit Henry Wallace pártja alelnökké választott. 22. Olvashatatlan aláírású vesződik. 24. Csukott (ék. hiány). 26. Vissza: Omega. 27. Vissza: ez öreg cigány ékszerhalmaza (ék. hiányok). 29. Női név. 31. Vissza: ilyen ló is van. 33. Csak, németül. 34. A ruhafelzár. 36. Idegen női név. 38. Ilyen verebet is ismerünk. 40. Gazdasági harc, melynek sikerének biztosítására a kormányzati tényezők megtették az intézkedéseket. 43. Helyhatározó. 44. Aminek hullámai egymásra borítják el a kapitalista országok különböző gazdasági területeit. 47. Megy előre. 48. Angol bece férfinév. 49. Idegen férfinév (f. ékezet). 50. Adott, románul. 52. Szakképzett doktor (b=). 54. Gyilkosok ősupia. 56. Vízet szolgált. 57. Első betűt utolsónak téve: lépni, németül. 58. Nyugati nép. 59. Nagyváradi tanár, a volt 110/5 számú munkásszázd parancsnoka, fasiszta tömeggyilkos, akit múlt évben Szatmáron fogtak el. 62. Vissza: János vitéz paripáját (ék. hiány). 63. Vissza: régi fegyver. 64. Állati buvárbély. 65. Nem is olyan régen parancsolóid voltak. 66. Román prepozíció. 67. Régebben így hívták a parlamenti ellenzéket. 70. Adta közepé. 71. Papírra jegyzé. 73. Férfinév (ék. hiány). 74. Aeneas, románul. 75. Országos Társadalombiztosító Intézet. 78. Csillagkép. 80. Vissza: Vicoos. 82. Szeptember 21-én ünneplte legális megjelenésének 4 éves évfordulóját. 86. Vissza: Jelky része. 88. Canterbury ének, aki — Varsóból jövet — az ARLUS mezhívására meglátogatta Románfát. 92. Kötőszó. 93. A Hercegi mellékfolyója. 95. Víz csatornája (f. ékezet). 96. Az indiánfaj. 97. Román fegyverek. 99. Hajdumegyei szeszital. 101. Amiből a romosorsósok is. 106. Az egymást követő hólok

gazdasági intézkedések révén elértük, hogy ez a folyamat állandósul.

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. A wrocławi értekezet talán legkiemelkedőbb eseménye, melynek folyamán Huxley és társai alapos lelkében részesültek. 2. Kétes. 3. Vissza: pad pad pad pad. 4. Gazdasági munkát végezne. 5. Új, románul. 6. Norvégia fővárosa. 7. Őrhely (ék. hiány). 8. Régi ümérték. 9. Hajtányok, románul. 10. Főiskoláról híres angol városka. 11. Görög város tövén (ék. hiány). 12. Hír, mássalhangzó. 13. Dal, németül. 14. Diesérek, románul (f. ékezet). 15. A romániai öntudatos szervezett dolgozók ünnepe. 16. Négy évvel ezelőtt a napon indult el hódító útjára a munkásszázad politikai és ideológiai egységének eszméje. 20. A csehszlovák köztársaság nemrég elhunyt elnöke. 21. A hitlerizmus egyik legfőbb támogatója, akit a ludwigsburi náci-légió bírósága a napokban felmentett. 22. Az ENSZ közvetítője, akit szeptember 17-én Jeruzsálemben meggyilkoltak. 23. A MNSZ által beindított nemzeti vitélkedés, melynek eredménye a magyarországi beszerzésének és a tagok átkötésének fokmérője. 25. Vissza: román melléknévi-névelő (f. ékezet). 28. Fonetikus mássalhangzó. 30. Keresztültszel (ék. hiány). 32. Három, olaszul. 35. Két fontos — hasonló eredetű — táplálékunk. 37. Vissza: német ág. 39. Bárgyu, hűlve. 41. Tarkar, mássalhangzó. 42. Vissza: óriás-kievót (ék. hiány). 45. Vissza: jegyzett. 46. Azé, aki mindent tönkretesz (ék. hiány). 51. Észrevétel (ék. hiány). 53. Vissza: téjréz. 55. D=vel közben: fonalról híres görög mitológiai nőalak. 56. Vissza: zalaneyei község. 57. Verébfej. 60. Költői műfaj (f. ékezet). 61. Személyneve. 66. Szeptember 13-án összeült négyhatalmi értekezet színhelye. 68. A Duna mellékfolyója, a Balatonban. 69. Múlt idők jege. 72. Vissza: egyeseknek, románul. 75. Megfejtés. 76. Ilyen kiállítások is van. 77. Vissza: felvidéki város. 78. Idaho magánhangzó.

Szórejtvények

Gyöngyár Imréné (Kolosvár) ötletei.

Ver O O O O O

Q B Jam K T

N H

1/2

Megfejtése 2-3 pont.

S. S. Wagner. 53. Cs. mássalhangzó. 84. Vissza: az alföldi város. 85. Utolsó betűt cserélve: német állat. 87. Az USA bukaresti követségének négy tagjáról megállapítást nyert, hogy „ezek”. 89. Kerítés anyaga. 90. Valamiből származik. 91. Magyar festő, keresztneve Mór (1828-1899). 94. Vissza: bátorsága van. 98. Sértésben van. 100. Igeköti. 101. Rózsza Lajos. 102. EEE. 103. Igevégződés. 104. Fonetikus mássalhangzó. 105. Ilyen vacsora is van.

A 41. számú rovattal helyes megfejtése a következő: Vízszintes sorok: 1. Hágai békeértekezet. 58. A maláji sziget. 78. Kanálzá: 102. A talajművelésgépjavitó. Függőleges sorok: 1. Heron labdáj és kulja. 18. Társadalombiztosító. 23. A motoros csolnak. 39. A lélegzés.

Szórejtvények: 1. Oroszlán. 2. Munkabrigád. 3. Kirándulás. 4. Karikatura.

MEGFEJTŐK NEVSORA

Forgács Anna, Gyáni Károly, Reményi Sándor, Muresán István, Karakás Lajos, Kocsis Károlyné, Rácz József, Kozma Mária, Szénási Béla, Kolár Károly, Magyar Lajos, Csegezi Ilus, Hoffmann Sándor, Rácz Anna, Zsigmond Ödön, Zsigmond Kálmán, Jantovics Géza, László Józsefné, dr. Berger Salamonné, Pataki István, Neumann Mózes, Bogdánffy Geróné, Fülöp Géza, Maksay Mária, Vásárhelyi Iván, Kovács Béla, H. András Anna, Haraszthy János, Szolnay Judit, Kovács Tünde, Kardos Jenőné, ifjabb Baga Ferenc, László Ferenc, Székely Jánosné, Texe Margit, Gálffy Dezső, Hidegh Mihály, Delbács Endre, ifjabb Coroian Traian, özvegy Koldea Györgyné, Lénárd Ferencné, Harmathy Sándorné, Balogh Pál, Ketesdy Aranka, Kovács Sándor, Czinczár Imréné, Kiffusz Dezsőné, Tonczel Ibolya, Ferencz Ignácné, Vásárhelyi Iván, Zipszer Alajos, Benzze Éva, László János, Tauffer Lajos, Gyöngyössi Gyuláné, Fergethé Margit, Fajk Ödön, Fűsy Gyula, dr. Jeszenszky Istvánné, Gergely Lorán Kolozsvár, Wozniakowsky János Erzsébetváros, Székely Miklós Marosvásárhely, Timár P. Ede Marosvásárhely, Szilágyi Lajos Medgyes, Bakó Árpád Nagyenyed, Albrecht-Deák Gizella, Bodor Lászlóné Nagyszében, Jékel István, Szűcs Mária Szatmár, Páusan László Szilagyósmlyó, Dr. Lászlóffy István Szomorujvár, Nuszlán Györgyné, Bedő Juci, Moskvits Imre Torda.

A 40. számú keresztrejtvényt a már közlőkön kívül megfejtették még Kolombán Rozália és László Józsefné Kolozsvár.

A megfejtett sorok alsó eredményeit a könyvjutalmat nyert Wozniakowsky János Erzsébetváros, Gh. Dombroveanu-utca 14. Két színházjegyet Kardos Jenőné, egy színházjegyet Csegezi Idus Kolozsvár nyert.

Az Uránia-moziba két jegyet nyert Forgács Anna Kolozsvár.

A vidéki nyertesnek a könyvet elpostázzuk, a helybeliek a jegyet szerkesztőségünkben átvehetik.

REJTVÉNYMEGFEJTŐINK FIGYELMÉBE!

Mint már multheti rovattalban is jeleztük a most közölt rejtvényekkel új rejtvénymegfejtési pontversenyt indítunk meg, amely az 1948 évi január hó 1-i rovatban megjelent rejtvényekkel ér véget és amelyen minden megfejtést beküldő olvasónk részt vesz a következő feltételek mellett:

A hetenként megjelenő rejtvények mindenképp pontokkal bírnak és pedig a keresztrejtvényből minden esetben 10 beküldendő fogalmat jelölünk ki, melyeknek mindenképp 2-3-át összesen 20 pont értékű képpisél. A szórejtvények értéke 2-2 pont.

A beküldött megfejtéseket ennek alapján értékeljük ki, nevezetesen minden megfejtő javára annyit jelölünk meg, amennyi a szórejtvények megfejtésére 2-2 pontot érnek, ahányat helyesen megfejtett. Ha tehát a keresztrejtvényből jelölt 10 fogalomból 2-3-át az illető a megfejtésével helyesen megnevezte, akkor 2-3 pontot kap.

Ha valakinek a verseny tartama alatt saját készítésű rejtvényei jelennek meg rovattalban, — ha nem is küld be megfejtést

A papiros őse a pa-p-iur

Az írást ma bajosan tudjuk elképzelni papiros nélkül. Ha írásra gondolunk, egyuttal — akarva, nem akarva — a papiros is felölik képzeletünkben. Pedig valamikor ősi időkben, az emberek köbe és márványba, fémbe és fába vésték a törvényeket, rendeleteket, imákat, hirdetőmennyeket. Később viasszal bevont fatáblára vasvevesszővel (stílus-szal) rótták az írást, mert a papirost még nem ismerték. A fatábla viaszfelületét használat után tűznél melegítették és kisimították; az így írásra újra alkalmazható fatáblát tabula rasa-nak (levakart táblának, tisztá lepnak) nevezték.

A forró égővi országokban a pálmalevél használatával is megpróbálkoztak, de az sem szolgált elég vékony, könnyű és hajtogatható anyagot az íráshoz. Az írás igazi elterjedését a papiroskészítés tette lehetővé.

A papiroskészítés neve óegyiptomi nyelven: pa-p-iur, azaz: „folyami növény”. A karcsi papiroskészítésből vékony sávokat vágta, ezekből egy sort függőlegesen, rájuk egy sort vízszintesen fektettek s az egészt összepréselték. Így keletkezett egy papiroslevél és több ilyen levél összeragasztásával a papirosztekercs. A papirosznak azonban csak az egyik oldalára lehetett írni, annyira átlátszó volt s emellett törekény.

Óegyiptomban a papiroszkultusz időszámításunk kezdete előtt több ezer évvel kezdődött. Pthah-

hotep sírkamrájában már 3300-3300 évvel Krisztus előttről fennmaradt a papiroszszüret pompás és pontos ábrázolása.

A kép érdekesen tájékoztat a papiroskészítés szarai levágásának, összegyűjtésének és szállításának minden mozzanatáról. A papirosztermelését annyira fontosnak tekintették, hogy Egyiptomban — ide egyébként Afrika belsejéből mesterségesen plántálták át a papiroszcseserjét — a papirkészítés jó ideig állami monopólium volt.

A papirosz Rómában már annyira közszükségleti cikké vált, hogy papírgyárakat állítottak fel. Ezekben a mindkét nembeli munkások a munkamegosztás elve szerint dolgoztak. Tiberius császár (Krisztus után 14-37.) magas adót vetett ki a papiroszra. Ennek következményeként lázadás tört ki s csak úgy tudták Róma haragvó polgárait lecsillapítani, hogy összegyűjtötték a rendelkezésre álló papiroszkészletet s azt a szenátus arányosan szétosztotta. Az adó azonban megmaradt s később ismételtelen növelték.

Csak a tizenegyedik században támadt versenytársa a papirosznak: a rongypapiros alakjában. Ez aztán rövidesen teljesen kiszorította a használatból a papiroszt, annyira, hogy magából Egyiptomból is kipusztultak a papiroszcseserjék.

A pa-p-iur, a papirosz emléke azonban megmaradt: a papiros név örzi eltörölhetetlenül

Egészség-szépség

Gyümölcskurák

A vitaminok és hormonok ismerete óta még biztosabban tudjuk, hogy az arcbor szépsége a szervezet belsejében lejátszódo eseményektől függ: a hormonegyensúlytól, a helyes anyagcserétől, a zavartalan vérkeringéstől. Ez a felismerés eredményezte, hogy ma több kozmetikai hibát injekciós orvosi kezeléssel gyógyíthatunk. Azt is tudjuk, hogy a bőr állapotát az étkezés nagyban befolyásolja.

A külföldi lapok rendszeres diéta-recepturát közölnek, e recepteknek az a közös ismertetőjelük, hogy valamennyi vitamin-dús étrendet állít össze, valóságos szépségdiétát. Ha a husos-zsiros erdélyi konyhán felnőtt olvasó ilyen receptet lát, elszörnyülködik attól a sok nyersmurokból petrelyemből, ugorkából, paradicsomból, paprikából, olajból, citromléből, mézből, kovás kenyérből, tejből felépített étellektől és céklaléből, gyümölcslevelektől készített italoktól. A jó zsiros kolbászbedén és friss pecsenyeva-csórán hizott ember kétkedve kérde: lehet-e ezen a nyerskoszton élni? Gyors igennel válaszolunk. A nyersétkezés tudományosan kipróbált és átvizsgált módszer, nemcsak fölösszámú zsírkilóktól, hanem sokféle — legtöbnyire — anyagcserebetegség-

tektől szabadítja meg a szervezetet. A nyervevés ma is élő tudós és apostola, a svájci Brecher-Brenner, az ő iskoláját fejlesztették ki és alkalmazták a helyi viszonyokhoz a többi országokban. E rendszer lényege a vitamin.

Amíg a vitaminokról nem sokkal tudunk, az étkezésben eddig csak a kalória volt a döntő. Ma a kalória lényegtelen, csak a vitamintartalom a fontos az ételekben. A változatos zöltségekből és gyümölcsökből az összes vitamin-féleket beszerezhetjük, mézzel, olajjal, vajjal, tejjel pedig a szükséges kalóriát fedezzük.

A szép erdélyi ősz teli kosárral kínálja gyümölcsseit, zöltségeit, dús vitaminjait, olyan nagyszerű ajándékok, amit eddig kevesre értékelünk. Olyan ajándékot, amelynek elfogadása, elfogyasztása az emésztés, az áthangolás, az oxidáció folyamatát tökéletesíti a szervezetet valósággal áthangolja olyan irányban, amely fölösszegziptehtől köszvénytől, vesesalaktól, bélmelegétől, reumától szabadít meg, a fertőzéssel szemben megóv és — ami bennünket legközelebb érdekel — az arcbor frissességét, rugalmasságát visszaadja, a pattanásokat eltünteti, az arcort valóban megszépíti.

Dr. Berényi Dezső

— a megfejtő pontmennyiségét természetesen javára írjuk.

Mivel a rejtvények megfejtését minden második héten közöljük, elért pontmennyiségét mindenki személyesen számon tarthatja, illetve ellenőrizheti.

A versenyben résztvevők pontszámait — annak tartama alatt — összegyűjtjük és a befejezés után összesítjük. A megállapított sorrend első 12 helyezettje jutalomban részesül.

A jutalmak a következők: egy vizes készlet, egy boros készlet, egy üveg köbivíz, egy pár „Ady” női selyemharisnya, egy cigarettatárcsa, egy gyümölcsöstál, két darab „Bob”-szappan, egy alabástrom érközpont, félcikó cukorka, a 16. 11. és 12-ik helyezettnek pedig egy-egy hónapig díjmentesen a „Világosság”.

A verseny első husz helyezettjének névsorát rovattalban háromhetenként közöljük.

Végül megjegyezzük, hogy a sének — a lehetőség határain belül — a kiadásra kerülő jutalmak listája — a verseny

— a versenytől függetlenül — továbbra is érvényben maradnak.

A ROVATVEZETŐ ÜZENETE

Pontversenyünk megindulása alkalmával három igen fontos közleményre hívjuk fel megfejtőink figyelmét. 1. Saját érdekükben ne elégedjenek meg csak a keresztrejtvényből kijelölt sorok helyességével, hanem töltsék ki az egész ábrát. 2. A megfejtési határidőt pontosan tartásuk be. 3. A kiértékelés megkönnyítése végett a keresztrejtvényből csak a kijelölt sorok megfejtését küldjék be.

Cz. I. né Kolozsvár, Ugy lát szük, a gyakorlaton még az sem fogott ki, hogy annak a bizonyos „művészpület”-nek egy téglája a „présben” maradt. Köszönettel

vett küldeménye sorra került. — Margit asszony. Szives elismerését köszönöm. Igyekeznem fogok kérdé

Hírek

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Lapfőmunkáse: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.

Bejegyezve a kolozsvári törvényszékénél F. soc. 2249 szám alatt.
Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak
évi előfizetési díj 5000 lej. Postatakarévényzári csekk számla szá-
ma: 40 625.

A KÖNYVELŐK ÉS HITES KÖNYVVIZSGÁLÓK testületének kolozsvári szervezete felhívja tagjait, hogy október 3-án, vasárnap délelőtt 10 órakor jelenjenek meg a kereskedelmi és iparkamara disztermében megtartandó értekezleten.

FARKAS VAGY DOBERMANN KUTYÁT KERESÜNK SÜRGŐSEN MEGVÉTELRE, 2 ÉS 3 EVES ELET-KOR KÖZÖTT. CIM A „VILAGOS-SÁG” SZERKESZTŐSÉGÉBEN.

A VASKÓI SZÖVETKEZETET FOSZTOGATTA Price Gheorghie és Popa Margareta, ahonnan több alkalommal nagyobb mennyiségű fűszer-árut loptak el. A két tolvajt a vas-kói csendőrség letartóztatta és át-
adta a nagyváradi ügyészségnek.

A KOLOZSVÁRI KÖZELLA-TÁSI HIVATAL közli, hogy az élelmiszerjegyekre az eddig kiszól-gál attól mennyiséget fogják to-
vábbra is kiadni.

SAJTÓNAPOT RENDEZ OKTÓ-BER 3-ÁN A RDNSZ. Ezen a napon a RDNSZ tagjai házról-házra járva terjesztik a RDNSZ román és magyar nyelvű sajtótermékeit. A RDNSZ ker-ti az asszonyokat, fogadják szívesen tagjait, akik hához viszik számukra a RDNSZ lapjait.

DR. SZÁSZ TIBOR nőgyógyász, szülész szakorvos, szabadságáról visszatérve, rendeléseit újból meg-kezdte December 30. (Unitó)-utca 9. szám alatt. Rendel 8-10 és 4-6 óráig.

AZ OSZTÁLYSORSJÁTEK a közönség tudására hozza, hogy a kolozsvári, Molotov-utca 46. alatti főkollektúrához megérkeztek a heti Loto-játék szeleveníei. Egy jegy ára 20 lej.

DR. SCHAPIRA M. fogorvosi rendelőjét Széchenyi-tér 32. (Hygea gyógyszer-tár épülete) alatt megnyi-
totta.

DR. HELLER JÓZSEF fogorvosi rendelőjét Széchenyi-tér 32. alá (Hygea gyógyszer-tár épülete) helyez-
te át.

KOLOZSVÁRI JÁRMŰKÉSZÍTŐ KISIPAROSOK SZAKMAI EGYE-SÜLETE. 1948 október 2-án, tartja szűreti bálját az Aggmenház helyi-ségében, volt Rudolf-ut 26-28, melyre Kolozsvár iparosságát szeret-
ettel meghívja a vezetőség.

KÖSZÖNETNYILVÁNTAS. Ez-
uton mondunk köszönetet mindazok-nak — id. Kovács Eleknek és Za-lányi Györgynek külön is a melet-bucsuért — akik felejtethetetlen fér-jem, illetve édesapánk: Csonka Sán-dor nyug. körjegyző elhunytá alkalmával részvételükkel fájda.munkat enyhíteni igyekeztek és sirjára virá-got helyeztek. A gyászoló család.

A kolozsvári MNSZ hire:

Október 3-án, vasárnap délután 5 órakor az Irisz-telepi tagozat tag-gyűlése a Maramaros-utca 187. szám alatti székházban.

„HETI LOTTO” Kolozsváron

Néhány nap óta Kolozsvár lakos-sága két szó iránt tanusit érdeklő-dést, két szó ma beszéd tárgy, két szó hívta fel mindenki figyelmét, két kü-löns szó: Heti Loto

Azoknak az olvasóinknak, akik nem ismerik e szavak jelentőségét, az alábbiakban felvilágosításokat adunk.

A „Heti Loto” egy népi sorsjáték, amelyet az Állami Osztályosorsjáték igazgatósága ad ki, az Állami Osztályosorsjátékkal együtt, mint annak kiegészítése.

A „Heti Loto” játszása mindenki részére elérhető.

Három év óta a „Loto” csak Bu-karestben működött és nagyszerű eredményekkel járt. Látva ezen já-ték népszerűségét, a vidéki városok kérésére, most már Kolozsvárra is kiterjesztették.

A „Loto” játék technikája igen egyszerű.

Nyomatványokra, melyek minden sorsjegyirodában kaphatók, tintace-ruzával egy három számból álló kombinációt vezetnek be, a játékos által megadott számokból és pedig 1-90-ig. Egy ilyen kombináció 20 lejbe kerül.

A játék hétfőn reggel kezdődik és szombaton este ér véget.

Hétfőn reggel a kolozsvári körzet beszédi a hét közben eladott szele-vényeket és egy helyi bizottság össze-gyzi a befolyt összegeket. A bizottság egy ügyészből, egy adóhivatali dele-gátusból, az Állami Sorsjáték igaz-gatóságának egy kiküldöttjéből áll.

A befolyt összegnek negyven szá-zalékát a költségek fedezésére és jö-tékonyági alapok javára levonják. Részesülőknek ebből az összegből: A Casa Sanatellii, Asistența Sociala, a Vörös Kereszt, a Fondul Central Sa-nitar stb.

A megmaradt hatvan százalékot a nyerő kombinációknak fizeti ki a Bukarestben minden hétfőn délután törtéző huzás után.

A nyereményösszeg nagyságáról a közönség, az ügynökségeknek kifüg-gesztelt hirdetések, újsághirdeté-
sek, stb. révén szerez tudomást.

A bukaresti huzásokat egy Con-silier al Inaltei Curtii de Conturi, egy illovi törvényszéki ügyész, egy az egészségügyi minisztérium delegált-jából álló hivatalos bizottság és két, a jelenlevő játékosokból álló ellenőr előtt történik meg.

A huzásokat egy urna segítségé-vel ejtik meg melyben 90 darab szétszedhető fémgolyót helyeznek el, melyek belsejében 1-90-ig minden száma benne van.

Miután az urna forgatásával a go-lyókat jól összekeverik, egy lekötött-szemű gyermek egymásután 5 szá-mot huz ki. A bizottság elnöke ki-nyitja a golyókat és felolvassa a számokat, melyeket hirdetésmények-ben, a sajtó útján, rádióban és a hivatalos laphan való közlés által a közönség tudomására hoznak.

Nyer minden játékos, akinek a há-tom száma a kihúzott ötben megta-lálható bármilyen sorrendben.

A nyereményeket a legserenese-sőbb esetben egy játékos nyerheti, vagy pedig több nyerő között osztó-dik meg.

Ha nem lenne valamelyik héten nyerő kombináció, úgy átviszik a tel-jes összeget a másik hétre, amely huzás így vonzóbbá válik a nyere-mény nagysága folytán.

A játéktechnika részletesebb meg-ismertetését és gyakorlati felvilágosi-tást nyomtatott prospektusok szol-gáltják, melyeket ingyen adnak min-den sorsjegyirodában.

„Loto” vásárolható minden sors-jegyirodában és pedig:

Colectura Oficiala Kolozsváron,
Molotov-utca 46.
Colectura „Titan” Kolozsváron,
Szabadság-tér 24.
Colectura „Titan” Kolozsváron,
Molotov-utca 4.

Világosság

Labdarugás, atlétika, torna, kosárlabda, asztali-tenisz és kerekpárverseny

— a szombat—vasárnapi sportmüsoron

KOLOZSVÁR. — A szombat—va-sárnap sportmüsoron, 16 labdarugó-mérkőzésen kívül atlétikai, torna, kerekpár, kosárlabda és asztali te-niszverseny is szerepel.

A LABDARUGÓ bajnoki mérkőzések szombat dél-után már 2 órakor megkezdődnek az Egyetemi Stadionban a KKASE—Dinamo ifjusági mérkőzéssel. 4 ora-kor Dinamo—CFR II. A kis pályán 4 órakor Városi Alkalmazottak—Vasas, a Dermata-pályán Derma:a—Acél ifjusági, a „Gheorghiu-Dej” pályán pedig fél 3 órakor Vasas—U törpemérkőzés lesz.

A vasárnapi labdarugó müsor: Egyetemi Stadion 9 órakor: Textila—Dohánygyár, 11 órakor: Victoria—Acél, 13 órakor: U II.—KKASE. Vá-rosi kispályán: 9 órakor: Vegyes Szakszervezet—Hadsereg II. 11 óra-kor: Textila—Dohánygyár ifjusági. 13 órakor: Pénzügy—Fodrások. Der-mata pálya: 9 órakor: CFR—Hag-gibbor ifjusági. 11 órakor: Iris—Va-sas ifjusági. 13 órakor: Iris—Derma-ta II. A „Gheorghiu-Dej” pályán

U—MEDIYES ÉS DERMATA—CFR NAGYVÁRAD

kettős Nemzeti Bajnoki mérkőzés lesz. Fél 2 órakor kezdődik a Der-mata—CFR Nagyvárad NB II.-ös, 4

órákor pedig az U—MMSC NB I.-es mérkőzés. Előzőleg fél 4 órakor a **DERMATA—TEXTILA KOSÁRLABDA** mérkőzést játszik le. A két női ko-sárlabda csapat játékát nagy érdek-lődés előzi meg.

AZ ATLÉTIKAI hadsereg bajnokságok már szombat délelőtti megkezdődtek a „Ghe-orghiu-Dej” sporttelepen. A ver-senyt ma délután 3 órakor folytat-ják.

A Vasas—Torda megye női atléti-kai verseny vasárnap délelőtti kez-dődik a „Gheorghiu-Dej” pályán. Vasárnap délután a labdarugó mér-kőzések szüneteiben a futószámokat bonyolítják le.

A **KKASE TORNAVERSENYE** December 30-utca 23. szám alatti he-vasárnap délelőtti 9 órakor kezdődik

a volt unitárius kollégium tornater-mében. A versenyen a rendező **KKASE** férfi tornász csapatán kívül a Dermata és a Villamosmű férfi-csapata is résztvesz. Délelőtti az elő-írt, délután 3 órakor pedig a szabad-gyakorlatokat tartják meg.

KERÉKPÁROS versenyt rendez vasárnap délelőtti 10 órakor az OSP kerekpáros kerülete. A kezdők és haladók versenyt a Román Operától Szamosfalváig és vissza tartják meg.

ASZTALI TENISZ verseny lesz a „Gutenberg” rendezé-sében vasárnap délelőtti 9 órakor. A versenyt a Grafikai Szakszervezet December 30-utca 23. szám alatti he-lyiségében rendezik meg.

Magyarország — Ausztria

nemzetek közötti válogatott labda-rugómérkőzés lesz vasárnap Buda-pesten, az Újpest Megyeri-úti pá-lyáján. A mérkőzésre kiadott 50 ezer darab jegy már kedden dél-ben elfogyott elővételben, mert ki-derült, hogy a jegyek kétharmad-része jegyzérek kezébe került, akik a 6 forintos állóhelyjegyeket 30 forintért árulták zugban és a körüli kávéházakban. A munkás sportolók nagyrésze, akik az üze-

rek működése miatt jegy nélkül maradtak, a rendőrséggel karöltve razziaát tartottak tegnap a köruton és közel 14 jegyzéret kaptak el, akik a megállapított árnak az öt-szörösét kérték el egy-egy jegyzéret. Valamennyiüket letartóztatták, ahol majd a hüvösön elmelkednek nek azon, hogy érdemes volt-e el-venni a munkás sportolók tízezrei elől a kedvezményes állóhelyje-gyeket.

SPORTHIRADÓ

A **KOLOZSVÁRI CFR** vasárnap délután Bukarestben játszik a Petro-lul csapatával. A vasutas csapatban csak a középcsatár posztján várható változás.

A **HADSEREG** atlétikai baj-nokságok küzdelmei szombat reg-gel 9 órakor kezdődnek meg a „Gheorghiu-Dej” városi sporttele-pen 10 város legjobb katonai at-létáinak részvételével.

AZ OSP kolozsvári kerülete fel-hívja az U, CFR és a Dermata sporttelepi rendezőit, hogy ma, szombat délután 4 órakor az OSP helyiségében tartandó értekezleten jelenjenek meg.

A **SANITAS** labdarugó csapata vasárnap Egeresen játszik. A M-nerul vezetője meghívta a Sa-nitas teke- és asztali tenisz csapa-tát is, akik vasárnap reggel fél 8 órakor indulnak a Berde Mózes-utca 2. elől.

A „Világosság”

„Fai vak Népe”

nagyváradi kiadóhivatala
Nagyvárad
(Parcul Traian—Széchenyi-tér 8)

Minden hirdetés, és elől e-
lősi egyen közzététel a
nagyközönség rendelkezé-
sére áll.

Reklám és propaganda szak-
em' erk'

Eredményes hirdetés a
„Világosság”-ban, a MNSZ
nagypeldány számú del-
napilapjában!

Elhanyagolt arcborét
megszépíti
Kozmetika:

D Jeszenszky
Bukarest, 18

A nagyváradi
„RECLAMA”

hirdető iroda
a h'lyiségbe

Parcul Traian-
Széchenyi-tér
8 alá költözött

Hirdetéseket és előlztetéseket
a

„Világosság”
és

„Fai vak Népe”
számára kizárólagos joggal
teljesítünk

Iskolák figyelem!

TANKÖNYVER
FÜZETER
ISKOLAI FELSZERELÉSEK
legelőcsőbb beszerzési módja a

PETŐFI ATHENAEUM

könyvesbolt

Vidéki megrendeléseket zonnal teljesítünk

Postacím: Piața Libertății 12

OLVASSA!
hétfőn
a 8 o dalas
Világosságo
a héli
Rádiómüsorral
es a kilinó hrszolgálatu
Sportoldalul

